

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

03 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Covaliov Victor xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în r-nul xxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.01.2019 – 08.05.2019;

Instanța de apel: 28.05.2019 – 18.06.2019;

Instanța de recurs:13.08.2019 – 03.03.2020.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi, sediul Bender din 08 mai 2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Covaliov Victor fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod Penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 250 unități convenționale, ce constituie 5 000 lei.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei judiciare, în sumă de 2100 lei s-a respins.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că inculpatul Covaliov Victor într-o zi nestabilită a anului 2015, cu scopul obținerii unui document oficial fals, împreună și de comun acord cu alte persoane la moment neidentificate, prin mijloace și metode nestabilite, a confecționat un document oficial fals și anume atestatul de studii de cultură generală a școlii medii nr.6 din mun. Chișinău nr.0221614 cu data eliberării 27.06.2008, conform bazei de date instituțiilor de stat,

numitul nu a învățat și nici nu i s-a eliberat documentul respectiv.

Ulterior, în anul 2015, cu scopul angajării în sistemul penitenciar al R. Moldova, cunoscând cu certitudine că atestatul cu seria ACG nr.0221614 pe numele său este fals, l-a prezentat către administrația Penitenciarului nr.12 - Bender, adică a deținut și a folosit acest document oficial fals, care acordă drepturi.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea sentinței în partea respingerii cererii de încasare a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizei judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a încasa cheltuielile din contul lui Covaliov Victor în beneficiul statului, legate de efectuarea expertizei judiciare în sumă de 2100 lei.

În argumentarea apelului declarat, procurorul a invocat că în urma acțiunilor lui Covaliov Victor a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare, generând astfel cheltuieli din partea statului, care urmau a fi recuperate din contul inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și corect a constatat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a menționat că, cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, astfel legalitatea sentinței atacate a fost verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii.

În această ordine de idei, instanța de apel a subliniat că până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, recunoscându-și vina, fără a solicita administrarea de noi probe, a solicitat prin înscris autentic examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, iar instanța de fond prin încheierea protocolară a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Cu referire la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Covaliov Victor, instanța de apel a menționat, că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art.6, 7, 61, 75, Cod penal, respectiv a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate, pentru corectarea și reeducarea vinovatului, instanța de apel apreciind în cele din urmă că pedeapsa aplicată de către

prima instanță este legală, întemeiată și echitabilă, careva temeiuri de a casa sentința primei instanțe, sub aspectul individualizării pedepsei penale, nu au fost stabilite.

Cu referire la solicitarea procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea raporturilor de expertiză judiciară, instanța de apel a considerat că această solicitare este neîntemeiată, or, aceste cheltuieli au fost efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd de a fi încasate din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare în asemenea caz.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar, invocând drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a acesteia în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului recurentul invocă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea respingerii cerințelor procurorului, privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în sumă de 2100 lei, menționând că în temeiul art.art.227-229, 385 alin.(1) pct.14), 397 pct.5) Cod de procedură penală, acestea urmau a fi încasate de la Covaliov Victor.

Astfel procurorul susține, că avansarea cheltuielilor judiciare de către stat își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

În ceea ce privește temeiul obligației de a suporta cheltuielile judiciare, susține că, inculpatul condamnat urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat.

6. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea cheltuielilor judiciare și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima

instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecătii instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Drept temei pentru declararea recursului, se constată că recurentul face trimitere la temeiul de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința, prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la Covaliov Victor a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 2100 lei.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că la examinarea apelului în partea expunerii asupra cheltuielilor judiciare, nu au fost respectate întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, or, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Covaliov Victor în baza art.361 alin.(2), lit. b) Cod Penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 250 u.c., ce constituie 5 000 lei, totodată a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de procuror, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 2 100 lei, soluție menținută de către instanța de apel.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că „... în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova. În contextul dat, Colegiul Penal atestă că, în prezenta cauză penală, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării...”, astfel considerând necesar respingerea apelului procurorului.

În aceasta ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră că la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Covaliov Victor a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-2012 din 16.10.2018, instanța de apel nu a ținut cont de dispozițiile art.227 alin.(1), (2) pct.5) Cod de procedură penală, care stipulează că cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În prezenta cauză penală, a fost dispusă efectuarea acțiunilor procesuale, fiind întocmit raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-2012 din 16.10.2018, pentru care a fost achitată suma de 2 100 lei.

Potrivit prevederilor art.229 Cod de procedură penală, care prevede că: alin.(1) cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului; alin.(2) instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Potrivit art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a dispus menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de procuror, privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2 100 lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare, inculpatul fiind eliberat total de la plata acestora, fără a indica, a motiva sau a face careva referire la faptul, dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a inculpatului, în conformitate cu prevederile art.229 alin.(3) Cod de procedură penală.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, decizia instanței de apel în cauză urmează a fi casată parțial, în partea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în acesta parte în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în cererea de apel depusă de procuror în partea cheltuielilor judiciare, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțe cauzei, să emită o soluție clară și motivată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Covaliov Victor xxx*, în partea cheltuielilor judiciare și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 07 mai 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico